ผลงานด้านวิชาการและการวิจัย
กลุ่มสร้างเสริมศักยภาพเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ

ชื่อ – นามสกุล ร.อ.หญิง ฐาปนพร สิงหโกวินท์
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

ชื่อผลงานวิชาการและการวิจัย

ข้อเสนอเชิงนโยบาย : การแก้ไขปัญหาโรคทาง NCDs ที่มีการเตรียมการ เพื่อยามสูงอายุด้านสุขภาพ โดยการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

วันที่เผยแพร่ผลงาน/นำเสนอผลงาน

1. การรายงานผลตัวชี้วัด วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563 (รอบ 6 เดือนแรก)
2. การทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563 วันที่ 20 มีนาคม 2563 (รอบ 6 เดือนหลัง)

ช่องทางการเผยแพร่

1. การรายงานผลตัวชี้วัดที่ 1.16 ร้อยละของวัยทำงานอายุ 25 – 59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุด้านสุขภาพ โดยการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ รอบ 6 เดือนแรก
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563 รอบ 6 เดือนหลัง โครงการ : โครงการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานในสถานประกอบการเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี กิจกรรมสำคัญ : ขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานในสถานประกอบการ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย : การแก้ไขปัญหาโรคทาง NCDs ที่ต้องมีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุด้านสุขภาพ โดยการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

<u>สถานการณ์โรคไม่ติดต่อ</u>

ณ ภาวะปัจจุบัน ความสูญเสียปีสุขภาวะของประชากรไทยปี ๒๕๕๗ เท่ากับ ๑๔.๙ ล้านปี คำนวณเป็นความสูญเสียเท่ากับ ๒.๔ ล้านล้านบาท โดยมีสาเหตุหลักจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือ NCDs (non-communicable diseases) และอุบัติเหตุ กลุ่มคนวัยทำงานป่วยเป็นโรค NCDs เพิ่มมากขึ้น และพบในคนอายุน้อยลงเป็นลำดับ โดยสัดส่วนการตายก่อนวัยอันควรจากโรคติดต่อเรื้อรังสูงเกินร้อยละ ๕๐ (วิวัฒน์ โรจนพิทยากร, ๒๕๖๒)

กลุ่มโรค NCDs ก่อผลกระทบทางเศรษฐกิจ ทั้งในแง่ของภาระค่าใช้จ่ายสำหรับการรักษาพยาบาลและผลิตภาพของประชากรที่สูญเสียไปโดยมีการประมาณการว่าในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๔ ถึง ๒๕๗๓ นั้น ต้นทุนของ กลุ่มโรค NCDs ต่อสังคมโลกจะมีมูลค่าถึง ๔๖.๗ ล้านล้านดอลล่าร์สหรัฐ หรือคิดเป็นประมาณ ๑,๔๐๑ ล้านล้านบาท หนึ่งในสี่ของประชากรโลกจากกลุ่มโรค NCDs เป็นการเสียชีวิตก่อนวัย ๖๐ ปี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสูญเสียผลิตภาพอย่างใหญ่หลวงของสังคมโดยรวม ยังไม่รวมถึงความสูญเสียทางสังคมจากการขาดงานและปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่จากผู้ป่วย NCDs และผู้ดูแล สำหรับประเทศไทยนั้น การประเมินความ

สูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากโรค NCDs ใน ๔ กลุ่มโรคหลักพบว่า มีมูลค่าทั้งสิ้น ๑๙๘,๕๑๒ ล้านบาท ในพ.ศ. ๒๕๕๒ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ หรือคิดเป็นมูลค่าถึง ๓,๑๒๘ บาทต่อหัวประชากร ซึ่งต้นทุนส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๗๔) เป็นต้นทุนจากการสูญเสียผลิตภาพจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร การสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงานจากการขาดงานของผู้ป่วย และต้นทุนจากการสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงานจากการขาดงานของผู้ดูแล (สำนักวิจัยนโยบายสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ, ๒๕๕๗)

จากการศึกษาข้อมูลจากฐานข้อมูล HDC (Health Data Service Center) ของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า อัตราการป่วยตายโรค NCDs มีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี ตัวอย่างเช่น อัตราป่วยด้วยโรคความดันโลหิตสูง และ อัตราป่วยด้วยโรคเบาหวาน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงปี พ.ศ.๒๕๖๒ โดยอัตราป่วยด้วยโรคเบาหวาน พบว่า กลุ่มช่วงอายุวัยทำงาน คือ กลุ่มอายุ ๑๕ – ๓๙ ปี กลุ่มช่วงอายุ ๔๐ – ๔๙ ปี และกลุ่มอายุ ๕๐ – ๕๙ ปี มีอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกกลุ่มอายุ ดังแสดงตามภาพที่ ๑

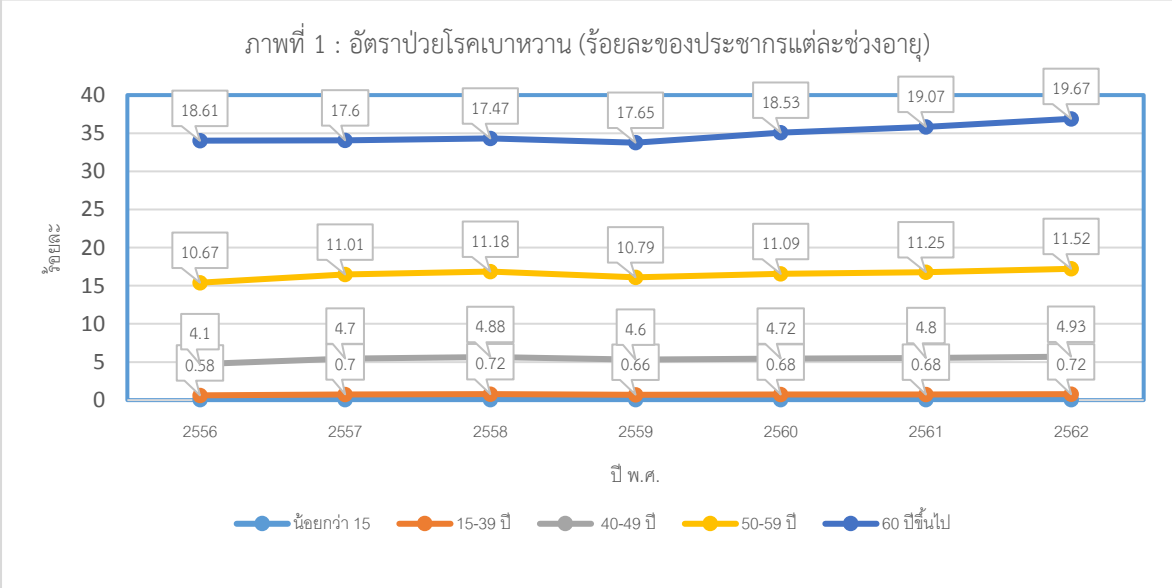

ที่มา : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

สำหรับอัตราป่วยด้วยโรคความดันโลหิตสูงก็เช่นเดียวกับอัตราป่วยด้วยโรคเบาหวาน พบว่า กลุ่มช่วงอายุวัยทำงาน คือ กลุ่มอายุ ๑๕ – ๓๙ ปี กลุ่มอายุ ๔๐ – ๔๙ ปี และกลุ่มอายุ ๕๐ – ๕๙ ปี มีอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกกลุ่มอายุเช่นกัน ดังแสดงตามภาพที่ ๒

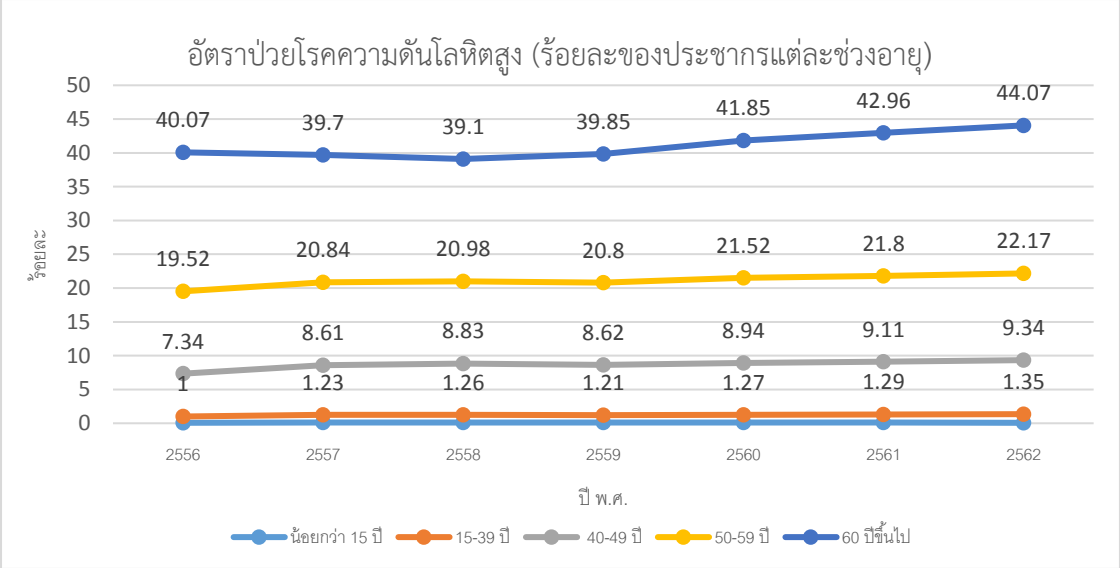

ที่มา : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

ประกอบกับสถานการณ์ปัจจุบัน การเกิดการระบาดของโรคไวรัสโคโรน่า (COVID – ๑๙) ที่เกิดการระบาดทั่วโลก พบจำนวนผู้ป่วย และผู้เสียชีวิตจำนวนมาก สำหรับประเทศไทยพบจำนวนผู้ป่วย จำนวน ๒,๙๓๑ ราย และจำนวนผู้เสียชีวิตจำนวน ๕๒ ราย โดยผู้เสียชีวิตจำนวน ๒๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๒๓ มีประวัติป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (กรมควบคุมโรค, ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓)

โรค NCDs เป็นโรคที่สามารถป้องกันการเกิดโรคได้ ด้วยการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน จนเกิดความรอบรู้ด้านสุขภาพ ที่จะสามารถจัดการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพได้ด้วยตนเอง ความรอบรู้ด้านสุขภาพ (health literacy) จัดเป็นความรู้ความสามารถของบุคคลในการที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางด้านสุขภาพ เสาะแสวงหา สืบค้นและทำความเข้าใจ แปลความหมายข้อมูลสุขภาพที่ได้รับหรือเข้าถึงได้ จนเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกและใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

กรมอนามัย มีเป้าหมายประชาชนสุขภาพดี ภาคีเครือข่ายและเจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบอนามัยยั่งยืน ฉะนั้นจึงต้องพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งการสร้างต้นแบบสุขภาพ สร้างเครือข่ายด้านการส่งเสริมสุขภาพและการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ที่ต้องมีการมุ่งสร้างการส่งเสริมสุขภาพในการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายด้านในการรองรับ ดังนั้นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคทาง NCDs ที่ต้องมีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุด้านสุขภาพ รวมถึงการมีวิถีชีวิตใหม่เพื่อการป้องกันการติดเชื้อโรคไวรัสโคโรน่า (COVID – 19) ที่กำลังระบาดด้วย โดยการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ต่อไป

<u>ข้อเสนอเชิงนโยบาย</u>

๑. การขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานในสถานประกอบการเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและการป้องกันโรคไม่ติดต่อรวมถึงการป้องกันการติดเชื้อโรคไวรัสโคโรน่า (COVID – 19) ในรอบ ๖ เดือนหลัง ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๒. การวิจัย ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการตายด้วยโรคไม่ติดต่อของประเทศไทย (Socioeconomic Factors of Non – communicable Diseases Fatalities in Thailand)